

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
ŽUPANIJSKI SUD ŠIROKI BRIJEG

Broj: 63 0 P 043386 23 Gž
Široki Brijeg, 08.11.2024 godine

Županijski sud Široki Brijeg, u vijeću sastavljenom od sudaca Franje Ravlija, kao predsjednika vijeća, Gordane Pažin i Milice Bošković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.P. sina M. , K. broj ..., Lj., zastupanog po pun. Marku i Dariu Kraljeviću te Mariji Skoko, odvjetnicima iz Ljubuškog, protiv tuženika 1. M. E. kći M. , P. k. ..., M., RH, 2. I. B. kći M. , V. ..., Lj., 3. T. M. P. ud. M., Š. ..., M., RH, 4. I. J. kći M., Š. ..., M., RH, 5. N.P. sina M., Š. ..., M., RH. i 6.A.P. kći M., S. – K. b.b., V., RH, tuženici pod 1., 3., 4., 5. i 6. zastupani po punomoćnicima iz OD Markotić & Partneri d.o.o. Mostar, radi utvrđenja, odlučujući po žalbi tuženika, protiv presude Općinskog suda u Ljubuškom br. 63 0 P 043386 21 P od 27.04.2023 godine, na sjednici vijeća održanoj dana 08.11.2024 godine, donio je:

P R E S U D U

Žalba tuženikâ M.E., T.M.P., I. J., N.P. i A.P. SE ODBIJA, prvostupanjska presuda SE POTVRĐUJE u cijelosti.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Općinskog suda u Ljubuškom, br. 63 0 P 043386 21 P od 27.04.2023 godine, utvrđeno je da je tuženicama zastarjelo pravo za predaju ostavine u ostavinskom postupku broj: 63 0 O 042745 21 O (notarski broj, notar T. Šimić UPP:174/2021) koji se vodi iza pok. M.(L.) P. iz K., koji je umro godine, te da su tuženici pod 1., 3., 4., 5. i 6. dužni tužitelju isplatiti troškove parničnog postupka u iznosu od 1.480,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.4.2023. godine, pa do konačne isplate, u roku od 30 dana.

Protiv prednje presude žalbu su izjavili tuženici pod 1., 3., 4., 5. i 6, koji pobijaju presudu u cijelosti i to zbog povreda odredaba ZPP-a, pogrešne primjene materijalnog prava, te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, uz prijedlog da se žalba uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak i odlučivanje ili podredno da se presuda preinači te u cijelosti odbije tužbeni zahtjev tužitelja. U žalbi navode da na zastarjelosti sud ne pazi po službenoj dužnosti, te da se radi o prigovoru materijalno pravne, a ne procesno pravne prirode, te da po mišljenju žaliteljâ isti se ne može utvrditi tužbom, odnosno biti predmetom tužbe u kojem se utvrđuje zastara određenog prava. Da se predmetni prigovor rješava u ostavinskom postupku i da nema potrebe da se zbog toga postupak raspravljanja zaostavštine prekida. Da se u konkretnom radi o prijevari i zlouporabi povjerenja, a svoje pravo tuženi ne crpe iz bilo kakve podobne isprave kojom bi dokazali svoje nasljedstvo, jer je posjed zakonit ako se zasniva na punovažnom pravnom osnovu. Nadalje, u tužbi se ističe da se pravo vlasništva, a što je predmetom ovog spora stiče u trenutku smrti ostavitelja, konkretnije u trenutku otvaranja nasljeđa, svi nasljednici u tom slučaju parnične stranke postaju zajednički vlasnici svih nekretnina iza ostavitelja, te već tim činom isti su pravno i formalno suvlasnici, a ne donošenjem rješenja o nasljeđivanju, smatrajući da je zahtjev tužitelja neutemeljen i nezakonit. Da takvim postupanjem se krše osnovna ljudska i temeljna prava, a to je pravo na imovinu, konkretnu imovinu svojih prednika koja pripada u jednakim dijelovima svim suvlasnicima odnosno

nasljednicima, pa postupajući na prednji način, počinjeno je najgrublje kršenje prava zagarantirano Ustavom BiH, kao i Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljenih sloboda.

Žalba nije utemeljena.

Ispitujući pobijanu odluku u granicama navoda iz žalbe, kao i po službenoj dužnosti, sukladno odredbi članka 221 Zakona o parničnom postupku¹, u daljnjem tekstu ZPP-a, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga.

Na temelju analize i ocjene izvedenih dokaza, prvostupanjski sud točno i potpuno utvrđuje činjenično stanje, izvodi pravilne zaključke i donosi na zakonu utemeljenu odluku, za što daje valjane razloge koje razloge u cijelosti prihvata i ovaj sud,

Žalbeni prigovori tuženika ne dovode u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude kada je prvostupanjski sud našao da je za tuženike nastupila zastarjelost prava za zahtjev za predaju zaostavštine.

Naime, iz stanja spisa proizilazi da je dana 01.09.2021 godine, pokrenut ostavinski postupak iza pok. M.P., da iz Zapisnika sa ostavinske rasprave od 05.10.2021 godine, proizilazi da je tužitelj putem punomoćnika prema svim nasljednicima (ovdje tuženicima) istakao prigovor zastare prava na predaju zaostavštine temeljem odredbe članka 171 stavak 1 i 2 Zakona o nasljeđivanju (članak 142 stavak 1 ranijeg Zakona), te alternativno zatražio da mu se izdvoje iz ostavine dvije stambene kuće koje je renovirao, čemu se nitko od nasljednika nije protivio ili da mu se izdvoji dio koji odgovara njegovom doprinosu u povećanju vrijednosti imovine, te je zatražio nekretnine k.č. ..., ..., ..., ..., ... i ... k.o. K. gdje su zasađene voćke, a čemu se tuženici nisu protivili.

Nadalje, proizilazi da je rješenjem Općinskog suda u Ljubuškom od 06.12.2021 godine, pod br. 63 0 O 042745 21 O, prekinuto raspravljanje ostavine iza ostavitelja M.P., a tužitelj je upućen na parnicu, radi dokazivanja zastare prava predaje ostavine, kao i da dokaže da je renovirao stambene kuće i za izdvajanje navedenih kuća i drugih nekretnina.

Imajući u vidu prednje, žalbeni prigovori da se zastara ne može utvrđivati tužbom odnosno biti predmetom tužbe je bez ikakvog utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane odluke, obzirom da su tuženici taj žalbeni navod mogli isticati u žalbi na rješenje o prekidu, gdje je tužitelj i upućen na parnicu.

Odredba članka 142 stavak 1 Zakona o nasljeđivanju (Sl.list SR BiH 7/80 i 15/80), koji Zakon se primjenjuje u konkretnoj stvari propisano je da pravo nasljednika na predaju ostavine zastarijeva prema savjesnom posjedniku za godinu dana od kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za posjednika stvari ostavine, a najduže za 10 godina računajući za zakonskog nasljednika od smrti ostavitelja, a za oporučnog nasljednika od proglašenja oporuke, dok je stavkom 2 iste odredbe propisano da prema nesavjesnom posjedniku to pravo zastarijeva za 20 godina.

Pravilan je stav prvostupanjskog suda da je u smislu navedene odredbe, kako se radi o zakonskom obliku nasljeđivanja, dužina subjektivnog roka ograničena objektivnim rokom koji se ne može produžiti, a koji je u odnosu na savjesnog držaoca 10 godina, a u odnosu na nesavjesnog držaoca stvari zaostavštine, rok zastare je 20 godina, računajući za zakonskog nasljednika (tuženike) od smrti ostavitelja M.P..

1 "Službene Novine FBiH", br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Ovo stoga što iako u stavku 2 članak 142 Zakona o nasljeđivanju, nije navedeno da se za zakonske nasljednike rok od 20 godina računa od smrti ostavitelja, to je nesumnjivo tako, kod toga da zaostavština osobe prelazi po sili zakona na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti, kojim momentom se otvara i nasljedstvo na njegovoj imovini, od kog trenutka počinju teći rokovi propisani za zastarjelosti, pa se dakle rokovi zastarjelosti od 10 i 20 godina imaju računati od momenta smrti ostavitelja.

Kako je ostavitelj M.P. umro dana 30.05.2001 godine, a niti jedan zakonski nasljednik nije inzistirao na ostavinskom postupku koji je pokrenut tek dana 01.09.2021 godine, dostavom smrtovnice, to je na taj način protekao navedeni objektivni rok od 20 godina koji se odnosi na tužitelja kao nesavjesnog posjednika, pa je prvostupanjski sud donio pravilnu i zakonitu odluku kada je utvrdio da je tuženicama zastarjelo pravo za predaju ostavine u ostavinskom postupku koji se vodi iza pok. M.P..

Prema tome, žalbeni prigovori da se radi o prevari i zlouporabi povjerenja su bez ikakvog utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude, stoga je žalbu tuženikâ valjalo odbiti kao neutemeljenu.

Kako ovaj sud ispitujući pobijanu odluku nije našao da postoje razlozi zbog kojih se ista pobija žalbom, kao ni razlozi na koje ovaj sud pazi po sl. dužnosti, odlučeno je kao u izreci ove odluke na temelju odredbe članka 226 ZPP-a.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Franjo Ravlija